

Anayasa Mahkemesi: Yönetim ve Denetimine El Konulan Şirketin Mal Varlığından Satışından Elde Edilen Gelirden Hisse Sahibi Ortağa Pay Verilmemesi Mülkiyet Hakkının İhlali Değildir

17 Ağu 2017

Somut olayda başvuru sahibinin hisse sahibi bulunduğu META Metalurji A.Ş.'nin ("Şirket") %42 hisseli başka bir ortağının aynı zamanda BDDK tarafından bankacılık işlemleri yapma ve mevduat toplama izni kaldırılarak TMSF'ye devredilen Ziraat Bankası'nın da hissedarı olması dolayısıyla Ziraat Bankası'nın borçları sebebiyle Şirketin bütün mal varlığına el konulmuştur. Bu kapsamda, Şirket'in tüm ticari ve iktisadi bütünlüğünün satışından elde edilen bedel neticesinde hisse sahibi başvuruya hissesi oranında herhangi bir ödeme yapılmamıştır. Başvuru, İstanbul 10. İdare Mahkemesi'ne Şirket ticari ve iktisadi bütünlüğünün satışından elde edilen bedelden kamu alacaklarının düşülmesinden sonra kalan kısmının hissesi oranında kendisine ödenmemesi sebebiyle yaklaşık 2.578.912 TL'lik zararın yasal faizi ile ödenmesi talepli dava açmıştır.

Fakat İdare Mahkemesi; META'nın Ziraat Bankası'ndan kullandığı kredi nedeniyle TMSF'ye olan borcunun tahsili amacıyla haczedilen mal varlığından satışından elde edilen gelirin TMSF'nin alacağına mahsup edilmesinde hukuka aykırılık bulunmadığını gerekçe göstererek reddetmiştir. (Bankacılık Kanunu md. 134 ve 135).

Başvuru, Anayasa m.35'te bulunan mülkiyet haklarının ve Anayasa m. 36'da bulunan makul sürede yargılanma hakkının ihlali iddiası ile uyumsuzdur. Anayasa Mahkemesi'ne taşınmıştır. Anayasa Mahkemesi, mülkiyet hakkının somut olayda olduğu gibi sınırlandırılmasının kanunilik ilkesi ile bağdaştırmaz, mezu bir amaca yöneldiği ve ölçülü olduğu gerekçeleriyle herhangi bir mülkiyet hakkı ihlali olmadığını; ancak yargılanmanın 7 yıl 11 ay devam etmesi dolayısıyla makul sürede yargılanma hakkının ihlaline hükmetmiştir.

Anayasa Mahkemesi makul sürede yargılanma hakkının ihlali nedeniyle net 8.400 TL manevi tazminatın başvuruya ödenmesine ve aşağıdaki sebeplere dayanarak mülkiyet hakkının ihlal edilmediğine ve kararın bir örneğini İdare Mahkemesi ve Adalet Bakanlığına gönderilmesine karar vermiştir:

- Sermaye şirketlerinin ortaklarına sermaye payları belgelendirmek amacıyla verdikleri kıymetli evrak olan hisse senedi, sahibine senet üzerinde gösterilen oranda mülkiyet hakkı sağladığından Anayasa'nın 35. maddesi kapsamında mülk kabul edilmektedir (Joseph Asboth, B. No:2013/6484, 31/3/2016, 46).
- Anayasanın 35. maddesinde mülkiyet hakkı sınırlandırılabilir bir hak olarak düzenlenmemiştir, kamu yararı ve kanunla sınırlandırılabilirliği öngörülmüştür. Somut olayda sınırlamalar 4389 sayılı Mülga Kanuna dayanarak gerçekleştirilmiştir, bu sebeple kanunilik ilkesini sağlamadığı kabul edilmektedir. Aynı şekilde müdahalenin amacı Ziraat Bankası tarafından kamuya verilen zararlardan doğan kamu alacağına tahsili olması sebebiyle ve bu durumda toplumun korunmasındaki kamu yararı Şirket ortağının bireysel yararından baskın olması dolayısıyla kamu yararıdır ve da sağlanmaktadır.
- Ölçülülük noktasında ise, Ziraat Bankası'nın yürütümü olduğu usulsüz bankacılık işlemlerinin neden olduğu kamu zararı gözetildiğinde Ziraat Bankası'nın neden olduğu zarardan onlar adına hareket eden şirketlerin yalnızca payları oranında değil de tüm mal varlıklarıyla sorumlu tutulmasının katlanılamaz nitelikte olmadığı ve dolayısıyla müdahalenin orantılı olduğu sonucuna varılmaktadır.

Kararın tam metnine bu [linkten](#) ulaşabilirsiniz.

Related Attorneys

- BURAK BAYDAR

Moroglu Arseven | www.morogluarseven.com